

HUGO SALASOO 100

■ Eesti Kirjandusmuuseumis tähistati 27. novembril piduliku ettekandekoosoleku ja näituse avamisega Eesti Arhiivi Austraalias asutaja farmaatsiadoktor Hugo Salasoo (27. XI 1901 – 12. X 1991) 100. sünniaastapäeva.

Inno Salasoo sõnavõtt (“Minu isa Hugo Salasoo”) oli pühendatud mälestustele isast, Tiiu Kull (“Hugo Salasoo botaanikuna”) rääkis Hugo Salasoo läbi elu kestnud huvist taimede vastu, millest tunnistasid näitusel H. Salasoo herbaariumide näidised ja fotod taimede kogumise retkedest, Toivo Hinrikus (“Hugo Salasoo farmatseudina”) keskendus Eesti farmakopöa koostamise ja väljaandmise probleemidele – ühele nendest tegudest, mis tegid Hugo Salasoo eesti suurmehe. Rutt Hinrikus (“Eesti arhiivid maailmas”) peatus vanima väljaspool Eestit tegutseva eesti arhiivi – Eesti Arhiivi Austraalias – kõrval ka teistel väliseesti arhiividel.

Eesti Arhiivi Austraalias kogu tegevuse taga oli aastatel 1953–1991 üksainus inimene – Hugo Salasoo. Arhiiv paistis teiste hulgas silma oma erakordselt pühendunud juhataja tõttu, kes mitte ainult ei teinud ära kogu tööd, vaid ehitas arhiivi jaoks ka hoone. H. Salasool oli mahukas kirjavahetus arhiivi kaastöölistega üle maailma, sest külma sõja ajal tundus paljudele, et kaugel Austraalia on maa, kus eesti materjalid on kõige kindlamini kaitstud. Tema ennastsalgava töö tulemusena oli 1991. aastal arhiivis üle kahekümne kolme tuhande eesti autorite teadustöö (neist 7941 eestikeelsed). Väljaspool Eestit aastatel 1945–1990 ilmunud eesti trükistest oli arhiivis 97%, peale selle rohkesti fotosid, käsikirjalist materjali ja väikerükiseid, lisaks helilinte, filme jm.

Hugo Salasoo näitus andis arvukate dokumentide, trükiste, fotode ja esemete kaudu ülevaate ta elu erinevatest etappidest, õpingutest, tööst Tartu Ülikoolis ja 1930. aastatel Tallinnas Haridus- ja Sotsiaalministeeriumis, põgenemisest ja elust Saksamaa DP laagrites, kus ta oli mõne aasta Kempteni

Hugo Salasoo

Eesti Gümnaasiumi direktor, siirdumisest Austraaliasse 1949. a. ja tegevusest seal. Eraldi vitriinid olid pühendatud Hugo Salasoo botaanilistele retkedele, talle kui *Fraternitas Liviensis*'e korporandile, samuti H. Salasoo kirjanduskatsetustele, ulatuslikule kirjavahetusele ja muidugi ta tööle Eesti Arhiivis Austraalias. Näituse koostas dr. Inno Salasoo perekonnaarhiivi materjalide põhjal, Eesti Kirjandusmuuseumi poolt aitas näitust korraldada Rutt Hinrikus. Kõik näitusel väljas olnud materjalid jäävad säilitamisele Eesti Kirjandusmuuseumi kultuuriloolises arhiivis.

Rutt Hinrikus